

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

УДК 378.147.88

Бунтурі Ю. В.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Полянська Т. В.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Ніконоров С. І.

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ

У статті здійснюється огляд сучасних методик викладання іноземних мов. Доцільність аналізу пропонованої проблематики виправдовують економічні та культурні аспекти вивчення іноземної мови. Матеріалом пропонованої наукової розвідки слугують англійська та німецька мови. Попри неможливість виділення універсальної моделі вивчення іноземної мови, наукова стаття пропонує огляд найбільш ефективних новітніх методик, які характеризуються наявністю як переваг, так і труднощів.

Ключові слова: ІКТ-засоби, комунікативні інструменти, кооперативне навчання, новітні методики викладання, соціальні медіа.

Постановка проблеми. Розроблення оптимальної методики для оволодіння іноземною мовою вже тривалий час знаходиться в площині активних пошуків та обговорень. Однак визначення найбільш ефективного й запитаного методу вивчення іноземних мов потребує ґрунтовного та серйозного аналізу з обов'язковими практичною імплементацією й аналізом. Доцільність і необхідність вивчення пропонованої проблематики виправдовуються не лише з економічного, а й культурного поглядів. Ринок пропозицій у межах досліджуваної теми демонструє цілу низку методик ефективного збільшення словникового запасу мови, швидкого читання текстів, оволодіння іноземною мовою за допомогою Skype або різних електронних програм тощо. Актуальність обраної теми наукового пошуку зумовлює той факт, що сьогодні все ж таки не існує універсальної методики вивчення іноземної мови, що створює додат-

ковий простір для пошуку та вивчення новітніх методик викладання іноземних мов [1, с. 89–91].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Плідна історія дослідження цієї проблематики має численні здобутки в наукових працях таких дослідників, як А. Грітченко, С. Деркач, О. Комар, Р. Мартинова, Л. Пуховська, О. Тарнопольський, С. Балльвег, Л. Бранд, М. Дреке, Х. Мітч'ян, Н. Вюфель, Г. Брос і багато інших видатних учених.

Постановка завдання. Мета статті полягає в ґрунтовному аналізі інноваційних методик викладання англійської та німецької мов. Об'єктом наукового пошуку є популярні й, на нашу думку, найбільш ефективні методики викладання англійської та німецької мов. Предмет дослідження представлено аналізом цілої низки особливостей, переваг і недоліків, які можуть містити обрані методики. Крім того, здійснюється огляд потенційних труд-

нощів застосування розглянутих методик викладання англійської та німецької мов.

Виклад основного матеріалу. Варто почати з того, що в контексті обраної теми найбільш популярною методикою викладання іноземних мов позиціонується *кооперативне навчання* (corporatives Lernen або corporate learning). Цей метод характеризують як найбільш запитаний з огляду на високі результати оволодіння іноземною мовою. Кооперативне навчання визначається партнерською або груповою роботою, з метою спільного досягнення результатів. Завдяки методологічній різноманітності й високому рівню активності школярів і студентів у межах когнітивної галузі, можна досягти результатів, які в подальшому матимуть стійкий характер [2, с. 26–29]. Важливою передумовою успішності кооперативного навчання є позитивний. Отже, під кооперативним навчанням розуміють таку форму проведення навчального процесу, яка сприяє стійкому зростанню показників успішності за умови спільної діяльності учнів, студентів і новачків. Існує п'ять основних елементів кооперативного навчання [3, с. 189–191]:

1. Позитивна взаємозалежність.
2. Відповідальність під час отримання завдання.
3. Активне сприяння взаємодії.
4. Розвиток соціальних навичок.
5. Оцінювання.

Як уже було зазначено, стійкі високі показники успішності досягаються завдяки методологічній різноманітності й високому рівню активності в когнітивному полі. На особливу увагу заслуговують три основні методи викладання:

1. Методика Я-Ти-Ми.
2. Учення через навчання.
3. Груповий пазл (або метод мозаїки).

Проілюструємо методику групового пазлу на прикладі викладання німецької мови. Як уже зазначалося, в умовах спільної діяльності над певним завданням відбувається формування кінцевого продукту – речення, тексту, розповіді тощо. Наприклад: викладач пропонує низку слів – *der Morgen* (ранок), *aufstehen* (вставати, прокидатися), *der Wecker* (будильник), *das Badezimmer* (ванна кімната), *rennen* (гнатися), *die Morgenformalitäten* (ранкові формальності), *putzen* (чистити), *das Wasser* (вода), *die Küche* (кухня), *der Frühstückstisch* (сніданковий стіл), *die Arbeit* (робота). Таке завдання пропонується двом або більшій кількості студентів, які спільно повинні написати текст на тему «Mein Morgen».

Потенційним результатом такої діяльності може слугувати, наприклад, такий текст:

Jeden Morgen klingelt mein Wecker wie gewöhnlich um 7 Uhr. Da ich eine große Langschläferin bin, wälze ich mich auf die andere Seite und wickle mich ganz fest in die Bettdecke. Jeden Morgen ist es das selbe Theater. Ich will nicht aufstehen und möchte in der Regel noch 5 Minuten im Bett sein. Wenn sich diese 5 Minuten in 20 verwandeln, dann tritt in mein Zimmer meine Mutter und verkündet mit erhobener Stimme die Uhrzeit. Ich springe dann aus dem Bett und renne ins Badezimmer. Dort erledige ich alle meine Morgenformalitäten: ich wasche mich, putze mir die Zähne, dusche mich kaltem Wasser, trockne mich mit dem Handtuch ab und kämme mich. Danach gehe ich in mein Zimmer zurück und ziehe mich an. Ich gehe in die Küche und setze mich an den Frühstückstisch. Jeden Morgen esse ich ein mit Käse und Wurst belegtes Brötchen und trinke eine Tasse Kaffee oder Tee. Um 8-00 verlasse ich mein Haus und gehe in die Arbeit.

Перевірка такого завдання відбувається за умови спільного обговорення отриманого результату й супроводжувального аналізу помилок. Ця методика є ефективною насамперед для студентів та учнів одного рівня володіння іноземною мовою.

Наступним запитаним методом є *колаборативне навчання* (kollaboratives Schreiben або collaborative learning). Варто почати з того, що колаборативне навчання оцінюють як ефективний метод у фокусі навчання та викладання. Викладач бере активну участь у передачі студентам знань про певний предмет навчання за допомогою знайомих їм інструментів (переважно онлайн-інструментів), які сприяють стійкому інтересу під час навчального процесу. Особливий інтерес спостерігається щодо методики колаборативного письма, яка включає в себе лінгвістичні, педагогічні й технічні аспекти продуктивної діяльності [3, с. 191–192]. Завдання оволодіння певним аспектом або явищем учнів і студентів характеризується обов'язковим критерієм зворотного зв'язку. Щодо вчителів, то їхнє завдання полягає в тому, щоб ініціювати й контролювати процес. Найбільш популярною є реалізація цієї методики за допомогою онлайн-інструментів. Основна перевага використання колаборативного письма з онлайн-інструментами полягає в тому, що результати письмової діяльності є зрозумілими для всіх, хто бере участь у створенні спільного продукту в мережі Інтернет. Вагому роль відіграє насамперед медіа-грамотність, якою у світлі науково-технічного процесу можна оволодіти за

умови спільного листування на певних Інтернет-платформах за допомогою відповідних так званих робочих онлайн-інструментів. Варто зауважити, що колаборативне письмо сприяє засвоєнню та вдосконаленню таких навичок і знань, як логіка міркувань, орфографія, функціональний стиль, орфографія тощо. У цьому контексті найбільш цікавою є програма App Quir. Використовуючи цей інструмент, студенти можуть покращувати свої навички читання та письма на матеріалі індивідуальних і спільних завдань. Реалізація пропонуваної методики може відбуватися поза навчального закладу в онлайн-режимі та незалежно від темпів навчання тих, хто вивчає певну іноземну мову. Викладач формує невелику групу з трьох або чотирьох чоловік, що може мати також рандомний характер. Учитель має змогу індивідуально підтримувати недосвідчених студентів. Наприклад, за допомогою вже згаданої програми App Quir у додатку може бути створений документ для групи учнів або ж для декількох груп одночасно. Викладач дає доступ до користування цим документом і роботи з ним, запрошуючи всіх учасників електронною поштою. Без надання доступу користування документом є неможливим. Перевагою такої методики вважається наочний огляд усіх змін, які відбувається в тексті. Так усі учасники чітко розуміють, хто, коли і який розділ тексту змінив. Ця прозорість додатково зумовлює умовну зовнішню мотивацію. Процес спільного використання Quir є спрощеним завдяки власному чату, в якому кожний може обговорити незрозумілі моменти, а вчитель, у свою чергу, пояснити правила та здійснити виправлення. Це може мати такий вигляд: *I goes to the theatre. I is am veriy happy*. Формами колаборативного навчання вважають роботу в групах, тьюторство, навчальні спільноти тощо. До найпопулярніших ІКТ-засобів належать також WordPress, GoogleDocs, Wiki, Moodle, Skype, Prezi, SlideShare, Movie Maker, You Tube. Щодо труднощів у користуванні цією методикою варто згадати лише, на наш погляд, єдиний недолік, який полягає в певних фінансових витратах на купівлю або ж користування певними програмами.

У контексті пропонованої проблематики варто розглянути також так звані соціальні медіа, які позиціонуються як ефективні та популярні інструменти комунікативного характеру, а саме [4, с. 47–49]:

1. Електронні листи (E-Mails).
2. Форуми (віртуальні місця для обміну та архівування висловлювань, зокрема правил, дефініцій, пояснень описового характеру тощо).

3. Блоги (вебсайти у вигляді записів типових для ведення щоденника чи дописів журналістського характеру в хронологічному порядку).

4. Підкасти (аудіо- й відеоматеріали, які доступні в мережі Інтернет).

5. Веб- та інтернеттелефонія (Skype, Facebook, Telegramm тощо).

6. Чати (комунікативні можливості викладання певного матеріалу засобом клавіатури та мікрофона).

7. Віртуальні класні кімнати (аудіоконференційні системи з можливістю спільного перегляду документів на навчальних матеріалів).

У цьому фокусі наукового аналізу варто наголосити на існуванні синхронних та асинхронних комунікативних інструментах. До асинхронних належать електронні листи, форуми, блоги та підкасти, які не вимагають онлайн присутності студента. Серед синхронних називають веб- або інтернеттелефонію й чати. Віртуальні класні кімнати інтерпретуються як синхронні та асинхронні комунікативні методи, в яких комунікативний процес може відбуватися як в одночасному модусі, так й асинхронно. Цікавим комунікативним інструментом для вивчення іноземних мов є також так звані корпоративні текстові едитори: Wikis, Google Text&Table, відеопроекти на відеопорталах, наприклад, на YouTube, Twitter, Facebook тощо. Перелічені інструменти, на думку багатьох дослідників, пропонуються як готові методики для вивчення іноземних мов, зокрема англійської та німецької. Майстерність викладача оцінюється доцільністю використання того чи іншого інструменту й індивідуальним підходом до кожного, хто вивчає іноземну мову. Як відомо, головне – це ефективно мотивувати студента до вивчення іноземної мови, щоб отримати високі результати успішності.

Висновки і пропозиції. Аналізуючи цілу низку різних праць і джерел у мережі Інтернет, ми мали на меті описати найбільш популярні та запитані методики навчання іноземних мов, які практично не були згаданими в статтях інших дослідників. По-перше, пропоновані інструменти викладання іноземних мов є зовсім новими. По-друге, ціла низка приватних (зокрема Skype-шкіл) шкіл, викладачів, спільнот щойно почала з впровадження перелічених засобів у навчальний процес. Імплементация пропонованих методик демонструє переважно позитивні відгуки та високі оцінки. Однак суттєвий недолік може потенційно полягати лише у віці учня. Наприклад,

старшим людям іноді важче дається вивчення іноземної мови з викладачем за допомогою новітніх онлайн-інструментів чи програм. Цей недолік є трудностю, яку легко подолати, якщо учень має високу і стійку мотивацію вивчати англійську чи німецьку мови. Подальшим вектором наукового

дослідження вважаємо детальне вивчення ефективних методик вивчення іноземних мов на тлі конкретного онлайн-інструменту або програми, з метою наочної ілюстрації найбільш поширених труднощів оволодіння певним аспектом вивчення іноземної мови.

Список літератури:

1. Ротмистров Н. Д. Мультимедиа в образовании. Информатика и образование. 1994. № 20 (4). С. 89–96.
2. Зазнобина Л. С. Стандарт медиаобразования, интегрированного с различными школьными дисциплинами. Стандарты и мониторинг в образовании. 1998. № 20 (3). С. 26–34.
3. Духаніна Н. М. Медіа-технології як мотивація студентів до навчання. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Вища освіта України. 2008. № 18. Т. 12. С. 189–193.
4. Шумаєва С. П. До питання медіаосвіти в школі. Педагогіка і психологія: науково-теоретичний та інформаційний журнал Академії педагогічних наук України. 2000. № 4 (29). С. 44–50.

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО И НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКОВ

В статье осуществляется обзор современных методик преподавания иностранных языков. Целесообразность анализа предлагаемой проблематики оправдывают экономические и культурные аспекты изучения иностранного языка. Материалом предлагаемой научной разведки служат английский и немецкий языки. Несмотря на возможность выделения универсальной модели изучения иностранного языка, научная статья предлагает обзор наиболее эффективных новейших методик, которые характеризуются наличием как преимуществ, так и трудностей.

Ключевые слова: ИКТ-средства, коммуникативные инструменты, кооперативное обучение, новейшие методики преподавания, социальные медиа.

MODERN TEACHING METHODS OF ENGLISH AND GERMAN LANGUAGES

The research paper provides an overview of modern methods of teaching foreign languages. The reasonability of analyzing the proposed range of problems is justified by the economic and cultural aspects of learning a foreign language. The material of the proposed scientific research is English and German languages. Despite the impossibility of providing a universal model for learning a foreign language, this paper offers an overview of the most effective new techniques that are characterized by both advantages and difficulties.

Key words: ICT-tools, communicative tools, cooperative learning, advanced teaching methods, social media.